

# Лаодики — Хоёр Дугаар

## Протестант эвэр

Jeff Pippenger

2023-08-27

Илчлэлт номд тайлагдан нээгдэж буй мэдээг ойлгоход Протестантын Шинэчлэлийн үндэс, хөгжил, ач холбогдлыг танин мэдэх нь нэн чухал юм. Тэрхүү Шинэчлэлийн түүхэн доторх гурван үндсэн шугам нь Библи, мөн Библийг судлахад хэрэглэх зөв аргачлал, түүнчлэн тэрхүү түүхийн туршид сонгогдон илгээгдсэн элч нар нь уг түүхийн замын тэмдгүүд мөн болохыг авч үздэг. Үргэлжийн адил Сатан хэд хэдэн хуурамч хувилбараар Хаан Жеймсийн Библийг нуухыг оролдсон, мөн Библийг ойлгох зөв аргачлалыг хэд хэдэн хуурамч орлуулгаар халхлахыг чармайсан, түүнчлэн тэрхүү түүхийн явцад өргөгдөн гарч ирсэн зөв элч нарыг (замын тэмдгүүдийг) мөн нуухыг эрмэлзсэн юм.

“Тэвч Сатан зүгээр суусангүй. Тэрээр шинэчлэлийн бусад бүх хөдөлгөөнд оролдож ирсэнтэй адил, жинхэнэ ажлын оронд хуурамч зүйлийг тэдэнд тулган өгч, ард олныг мэхлэн сүйтгэхийг одоо оролдсон юм. Христийн сүмийн нэгдүгээр зуунд хуурамч Христүүд гарч ирсэнтэй адил, арван зургадугаар зуунд мөн хуурамч эш үзүүлэгчид гарч ирэв.” The Great Controversy, 186.

1840 оноос 1844 он хүртэлх Миллерчүүдийн түүхэнд Протестантизмын нөмрөг (энэ нь АНУ хэмээх газрын араатны хоёр эвэрний нэг мөн) Миллерчүүдийн Адвентизмд шилжин, тэд Протестантын эвэр болсон юм. Үүнтэй зэрэгцэн, урьд нь өөрсдийгөө Протестант хэмээн тунхаглаж байсан сүмүүд урвасан Протестантизм болж, эсвэл Миллерчүүдийн тодорхойлсноор “Ромын охид” болсон юм. 1843 онд Протестантууд эхний тэнгэрэлчийн мэдээг няцаахад тэд унаж, Протестантизмын нөмрөгийг Миллерчүүд үргэлжлүүлэн авч явсан юм. Миллерчүүдийн түүх нь Бурханы Өөрийн “цөл дэх чуулган”-ыг Бурханы Үгийг бүрэн дүүрэн ойлгох байдалд хүргэх ажлын оргил үе байсан юм.

Мөрдөн шалгах шүүлт эхэлсэн нь Бурханы хуулийн, ялангуяа Амралтын өдрийн сорилтыг авчирсан. Гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээг тунхаглахын тулд Харанхуйн зууны турш папын уламжлал, заншлын дор булшлагдсан байсан Бурханы хуулийг сахин баримталдаг сүм шаардлагатай байв. Христ Протестантуудыг 1840-өөс 1844 оны түүхэн үед хүргэн авчирч, Елиагийн сорилтыг тэдэнд тавьсан бөгөөд Уильям Миллер түүний дүр төрхөөр төлөөлөгдсөн юм. Протестантууд Миллерийн мэдээг няцаахад тэд Ром руу буцсан. Миллерээр дамжин хүргэгдсэн эхний тэнгэрэлчийн мэдээний сорилт нь Кармел уулан дээрх Елиагаар дүрслэгдсэн байв.

Елиа бүх ард түмэнд ирж, —Та нар хоёр өөр бодлын хооронд хэдий болтол тээнэгэлзэх вэ? Хэрэв ЭЗЭН Бурхан мөн бол Түүнийг дагагтун; харин хэрэв Баал мөн бол түүнийг дагагтун гэж хэлэв. Ард түмэн түүнд ганц ч үг хариулсангүй. Хаадын дээд 18:21.

1840 онд Миллер болон эхний тэнгэрэлчээр төлөөлөгдсөн Елиагийн мэдээтэй нүүр тулгарах үед протестантууд Баалыг сонгосон!

Протестант шинэчлэл нь Библийн үнэнүүдийн лацыг нээсэн явдал байсан бөгөөд энэ нь Тиатирагийн чуулганы түүхээр дүрслэгдсэн үеийн туршид өгөхөөр амлагдсан “өглөөний од”-оос эхэлсэн юм. Библийн эсрэг чиглэсэн шууд дайралт үүнээс хэдэн зууны өмнө эхэлсэн бөгөөд энэ нь, ялангуяа Валденсчуудын түүхээр, The Great Controversy номд тодорхой өгүүлэгддэг. 1930 онд Бенжамин Вилкерсон Our Authorized Bible Vindicated хэмээх номыг хэвлүүлсэн. Тэрхүү номд King James Библийг орчуулахад эцэст нь ашиглагдсан ариун эх бичвэрүүдийн эсрэг өрнөсөн тэмцэл, мөн Католик шашинтнууд, урвасан протестантизм болон Лаодикеагийн Адвентистуудын дэмжсээр ирсэн, одоо ч дэмжсээр буй Сатаны төрөл бүрийн хуурамч эх бичвэрүүдийг баримтжуулсан байдаг. Тэрхүү тэмцэл Валденсчуудын түүхээс нэн эрт эхэлсэн боловч, тэд бол эцэст нь 1611 оны King James Библид орчуулагдсан зөв гар бичмэлүүдийн ач холбогдлыг гэрчлэхийн тулд амиа өргөсөн хүмүүсийн тэмдэг ба бэлгэдэл мөн.

1611 онд Хаан Жеймсийн Библийг бүтээн гаргах ажил тун нарийн тодорхой орчуулгын үйл явцаар дамжин хэрэгжсэн. Библийг орчуулж, хэвлэн нийтлэх үйл явц нь бүтээлийн долоон үе шатаар гүйцэлдсэн юм. Мөн үүнийг гүйцээхэд долоон жил шаардагдсан бөгөөд библийн долоон жил нь хоёр мянга таван зуун хорин өдөр юм. Энэ нь мэдээж Даниел есдүгээр бүлгийн биелэл болгон Есүс олон хүний төлөө гэрээг баталсан эш үзүүлэлтийн өдрүүдийн тоотой адил юм. Тэр ариун долоо хоногийн яг төвд Христ цовдлогдсон бөгөөд мэдээж цовдлогдсон Христ бол Библийн төв мөн. Бурханы цэвэр Үгийг бүтээн гаргах тэр долоон үе шат нь дараах байдалтай байв.

- Нэгдүгээрт: Хувь хүмүүсийн хийсэн анхны орчуулга: Ойролцоогоор 50 орчуулагчийг зургаан хороонд хувааж, тус бүрийг Библийн өөр өөр хэсгүүдийг хариуцуулав. Эдгээр хүмүүс эх хэлүүдээс (еврей, арамей, болон грек) англи хэл рүү орчуулах ажлыг гүйцэтгэсэн.
- Хоёрдугаарт: Хорооны хянан шалгалт: Хороо бүр тухайн хэсгийн орчуулгаа дуусгасны дараа, уг ажлыг хорооны гишүүд өөрсдөө хянан үзсэн. Энэ нь хамтын санал оруулах, алдааг засах боломжийг бүрдүүлсэн.
- Гуравдугаарт: Ерөнхий хорооны хянан магадлалт: Дараа нь тухайн хороодын орчуулгуудыг Ерөнхий хороо хэмээн нэрлэгддэг эрдэмтдийн илүү өргөн бүрэлдэхүүнтэй бүлэгт өргөн мэдүүлсэн. Энэхүү хороо нь орчуулгын зургаан хороо тус бүрийн төлөөлөгчдөөс бүрдэж байв. Тэд нийт бүтээлийг бүхэлд нь хянан үзэж, өөр өөр хороодын орчуулгуудыг харьцуулан нийцүүлсэн.
- Дөрөвдүгээрт: Нэмэлт хянан үзэлт ба засвар: Ерөнхий хорооны засварласан хувилбарыг цаашид дахин хянан үзэж, улам боловсронгуй болгохын тулд тус тусын хороодод буцаан илгээв. Энэхүү давталтат үйл явц нь орчуулгыг тууштай нийцтэй бөгөөд үнэн зөв байлгахад туслав.
- Тавдугаарт: Эцсийн хянан нягтлалт ба батламж: Тус тусын хороод засваруудаа дуусгасны дараа эцсийн төслийг Эцсийн хянан нягтлалт, батламж авахаар Ерөнхий

хороонд өргөн мэдүүлэв.

- Зургаадугаарт: Хааны батламж ба хэвлэн нийтлэлт: Батлагдсан орчуулгыг дараа нь Хаан Жеймс I-д түүний батламжийг авахаар өргөн барив.
  - Долоодугаарт: Тэрээр хааны ёсны зөвшөөрлөө өгсний дараа уг орчуулга 1611 онд Библийн Хаан Жеймсийн Хувилбар (Authorized Version) нэрээр хэвлэгдэн нийтлэгдэв.
- ЭЗЭНий үгс бол цэвэр ариун үгс мөн; газар шороон зууханд хайлуулж, долоонтаа цэвэршүүлсэн мөнгө мэт. ЭЗЭН, Та тэдгээрийг хадгална; Та тэдгээрийг энэ үеийнхнээс мөнхөд хамгаална. Дуулал 12:6, 7.

Сатаны Бурханы Үгийн эсрэг, мөн Түүний Үгийг зөв хуваан тайлбарлахад хэрэглэгдэх ёстой зөв аргачлалын талаар, илчлэгдэн дэлгэрч буй тэрхүү түүхийн янз бүрийн элч нараар төлөөлөгдсөн тэмдэгтүүдийн эсрэг хийдэг тэмцэлд, 1611 оны King James Bible нь Дуулал арван хоёрт онцгойлон тодорхойлсон нэгэн тэмдэгт мөн. Эвдэрч гутаагдсан Католик гар бичмэлүүдээр дамжин бий болсон хуурамч янз бүрийн Библиэс аль нь ч Дуулал арван хоёрын шалгуурыг хангадаггүй. Долоон үе шаттай явагдсан ариусгалын үйл явц болон хоёр мянга таван зуун хорин өдрийн хугацаа нь King James Bible бол Бурханы “цэвэр үгс” мөн гэдгийг тодорхойлдог. Бурхан King James Bible-ийг Өөрийн цэвэр Үг болгон үүрд сахин хамгаална хэмээн амладаг бөгөөд иймээс Тэрээр Протестант шинэчлэгчид, түүний дотор William Miller-ийн хэрэглэж байсан “historicism” хэмээх аргачлалыг ч мөн батлан хамгаална хэмээн амладаг.

Арван дөрөвдүгээр зуунд, “Их тэмцэл” номд “Шинэчлэлийн үүрийн од” хэмээн тодорхойлогдсон Жон Виклифийг Бурхан энгийн жирийн хүн хүртэл ойлгож чадах хэлээр Библийг орчуулахад ашигласан юм. Тэрээр Протестант шинэчлэлийн эхлэлийн тэмдэглэгээг заасан элч мөн.

“Виклифийн эхлүүлсэн тэрхүү агуу хөдөлгөөн нь, мөс чанар ба оюун ухааныг чөлөөлж, Ромын ялалтын тэрэгт өдий олон жил хүлэгдэн байсан үндэстнүүдийг эрх чөлөөтэй болгох ёстой байсан бөгөөд, өөрийн ундаргаа нь Библид байлаа. Энд, арван дөрөвдүгээр зуунаас хойш амийн ус мэт үе үеийн турш урсан ирсэн, тэрхүү ерөөлийн урсгалын эх булаг оршиж байв. Виклиф Ариун Судрыг Бурханы хүслийн онгодоор өгөгдсөн илчлэл хэмээн, мөн итгэл ба амьдралын хэрэгжлийн хангалттай хэмжүүр хэмээн туйлын итгэлээр хүлээн авсан. Тэрээр Ромын Сүмийг бурханлаг, эндэгдэшгүй эрх мэдэл хэмээн үзэж, мянган жилийн турш тогтсон сургаал ба заншлыг эргэлзээгүй хүндлэлээр хүлээн авахуйц боловсрол эзэмшсэн байсан; гэвч тэрээр эдгээр бүхнээс нүүр буруулж, Бурханы ариун үгийг сонсохыг сонгосон. Энэ л бол ард түмэнд хүлээн зөвшөөрөхийг тэрээр уриалсан эрх мэдэл мөн байв. Сүм папаар дамжин айлдахын оронд, тэрээр цорын ганц үнэн эрх мэдэл нь Өөрийн үгээр дамжин айлдаж буй Бурханы дуу хоолой мөн хэмээн тунхагласан. Тэрээр зөвхөн Библи бол Бурханы хүслийн төгс илчлэл мөн гэдгийг заагаад зогсохгүй, Ариун Сүнс бол түүний цорын ганц тайлбарлагч мөн, мөн хүн бүр түүний сургаалуудыг судлах замаар өөрийн үүргийг өөрөө мэдэх ёстой хэмээн заасан. Ийнхүү тэрээр хүмүүсийн оюун санааг пап ба Ромын Сүмээс Бурханы үг рүү эргүүлсэн юм.”

“Уиклиф бол Шинэчлэгчдийн дундаас хамгийн агуу хүмүүсийн нэг мөн. Оюуны цар хүрээ, бодлын тодорхой байдал, үнэнийг баримтлан хамгаалах тууштай хатуу чанар, түүнийг өмгөөлөн хамгаалах зоригийн хувьд түүний дараа гарч ирсэн хүмүүсээс цөөн хэдхэн нь л түүнтэй эн зэрэгцэж чадсан юм. Амьдралын ариун байдал, суралцахуй болон хөдөлмөрт үл ядрах хичээл зүтгэл, авлигалд үл автах шударга үнэнч чанар, мөн өөрийн үйлчлэл дэх Христтэй адил хайр ба үнэнч байдал нь Шинэчлэгчдийн анхдагчийг тодорхойлж байв. Тэр өөрийн гарч ирсэн үеийн оюуны харанхуй байдал болон ёс суртахууны завхралын дунд байсан хэдий ч ийм байлаа.”

“Уиклифийн зан чанар нь Ариун Бичээсийн хүмүүжүүлэн өөрчилдөг хүчний гэрчлэл мөн. Түүнийг ямар хүн болгосон нь Библи өөрөө байв. Илчлэлтийн агуу үнэнүүдийг ухааран ойлгох гэсэн чармайлт нь хүний бүх чадварт шинэлэг байдал, эрч хүчийг өгдөг. Энэ нь оюун ухааныг тэлж, ойлгох чадварыг хурцалж, шүүн тунгаах чадварыг боловсруулдаг. Библийг судлах нь бусад ямар ч судлалаас илүүтэйгээр бодол, мэдрэмж, тэмүүлэл бүрийг эрхэмсэг болгоно. Энэ нь зорилгын тогтвортой байдал, тэвчээр, зориг, хатуужлыг өгдөг; зан чанарыг ариусган, сэтгэлийг гэгээрүүлдэг. Суралцагчийн оюуныг хязгааргүй Оюунтай шууд харьцуулан авчирдаг, Бичээсийг чин сэтгэлээсээ, хүндэтгэлтэйгээр судлах явдал нь, хүний философийн өгч чадах хамгийн шилдэг сургалтаас урган гарч байсан бүхнээс ч илүү хүчирхэг, илүү идэвхтэй оюун ухаантай, мөн илүү эрхэм зарчимтай хүмүүсийг ертөнцөд төрүүлэх байсан. “Таны үгийн нээлт,” хэмээн дуулалч хэлдэг, “тэрэл өгдөг; энэ нь ухаарал өгдөг.” Дуулал 119:130.” Агуу тэмцэл, 93, 94.

“Их тэмцэл” ном дахь Жон Уиклифийн тухай гэрчлэлийн дараа Систер Уайт эцэстээ шинэчлэгч Жон Нокс хүрэх итгэлтэй шинэчлэгчдийн (тэмдэгт үе шатнуудын) жагсаалтыг өгдөг. Тэрээр Шотландын хатан Маригаас Жон Нокс тавьсан нэгэн чухал асуултыг онцлон тэмдэглэдэг.

“Жон Нокс сүмийн уламжлал ба нууцлаг сургаалиудаас нүүр буруулж, Бурханы Үгийн үнэнээр тэжээгдэж байсан бөгөөд Вишартын сургаал нь түүнд Ромын сүмийн нөхөрлөлөөс няцаж, хавчигдан мөшгөгдөж байсан шинэчлэгчидтэй өөрийгөө нэгтгэх шийдвэрийг нь бататгасан юм....”

“Шотландын хатантай нүүр тулан уулзах үед, протестантуудын олон удирдагчийн хичээл зүтгэл түүний өмнө суларч байсан ч, Жон Нокс үнэнд гуйвшгүй гэрчлэл өгсөн юм. Түүнийг энхрийлэн аргадах замаар өөртөө татаж чадаагүй; заналхийллийн өмнө ч тэр эмээсэнгүй. Хатан түүнийг тэрс үзэлтэй хэмээн буруутгав. Тэрээр ард олонд төрөөс хориглосон шашныг хүлээн авахыг заасан бөгөөд ингэснээр захирагдагсад ноёддоо дуулгавартай байхыг тушаасан Бурханы зарлигийг зөрчсөн гэж хатан мэдэгдэв. Нокс баттайгаар хариулав:—“Зөв шашин нь ноёдоос гарал үүсэл, эрх мэдлээ авдаггүй, харин зөвхөн мөнхийн Бурханаас авдагтай адил, захирагдагсад ч мөн шашнаа ноёдынхоо таалалд нийцүүлэн тогтоох үүрэг хүлээдэггүй. Учир нь олонтаа тохиолддог нь, бүх хүмүүсийн дундаас ноёд л Бурханы жинхэнэ шашны талаар хамгийн үл мэдэгч байдаг. Хэрэв Абрахамын бүх үр удам өөрсдийн олон жил захирагдаж явсан Фараоны шашныг дагасан байсан бол, хатагтай минь, дэлхийд ямар шашин байх байсан бэ? Мөн хэрэв элч

нарын өдрүүдэд бүх хүн Ромын эзэн хаадын шашныг дагасан байсан бол, хатагтай минь, эдүгээ газар дэлхий дээр ямар шашин байх байсан бэ? ... Иймээс, хатагтай минь, захирагдагсад ноёддоо хүндэтгэл үзүүлэхээр тушаагдсан байдаг хэдий ч, тэдний шашныг дагах үүрэгтэй биш гэдгийг та ойлгож болно.”

Мариа ийн хэлэв: “Та нар Судрыг нэг янзаар тайлбарлаж байна, харин тэд [Ромын шашны багш нар] өөрөөр тайлбарлаж байна; би хэнд нь итгэх ёстой вэ, мөн хэн нь шүүгч байх вэ?”

“‘Түүний Үгэндээ тодорхойгоор айлддаг Бурханд та нар итгэх ёстой’ хэмээн шинэчлэгч хариулав; ‘Үг та нарт юуг заана, түүнээс цааш та нар энэ ч биш, тэр ч биш, хэнд ч бүү итгэ. Бурханы Үг өөрөө тодорхой бөгөөд хэрэв аль нэг газарт бүдэг бадаг зүйл байвал, Өөртэйгөө хэзээ ч зөрчилддөггүй Ариун Сүнс түүнийг өөр газруудад илүү тодорхой тайлбарладаг. Иймээс зөрүүдлэн мунхаг хэвээр үлдэхийг хүсэгчдээс бусдад ямар ч эргэлзээ үлдэж болохгүй.’ Амь насаа эрсдэлд оруулан, аймшиг үл мэдэх тэр шинэчлэгч хаадын сонорт ийнхүү үнэнийг тунхагласан юм. Тэрээр мөн л төдийхөн няцашгүй зоригтойгоор зорилгодоо үнэнч байж, залбирч, Эзэний тулалдааныг тулалдсаар, эцэст нь Шотланд папын шашнаас ангижирсан юм.” Агуу тэмцэл, 250, 251.

Шинэчлэгч ба хатан хааны хоорондын харилцан яриа нь шинэчлэлийн түүхэн дэх гурав дахь шугамыг тодруулан харуулдаг бөгөөд энэ нь Библи, шинэчлэгчид, мөн Библийг судлах арга зүйг хуурамчаар орлуулахын төлөөх Сатаны оролдлогыг илтгэнэ. Хатан хаанд Иоханы өгсөн хариулт нь зөв арга зүй бол “түүхчилсэн тайлал” мөн бөгөөд энэ нь Ариун Сүнс нэг эш үзүүлэгийн түүхэн шугамыг нөгөө эш үзүүлэгийн түүхэн шугамаар тайлбарладаг гэсэн үндэслэл дээр тогтдог.

Гэрэл харанхуйд нээгдсэн байв. Виклиф болон эхэн үеийн шинэчлэгчид, Миллерийн хөдөлгөөний түүхийг дуустал, “түүхчилсэн арга” хэмээн нэрлэгддэг Библийн судлалын аргыг хэрэглэж байлаа. Библийг судлах энэхүү Библийн аргын түүхийг олонтаа үл хайхардаг боловч, Миллер болон түүнээс хойш Future for America-ийн баримталсан эш үзүүлэгийг тайлбарлах дүрмүүдийн ач холбогдлыг хүн үнэхээр олж харахыг хүсвэл үүнийг танин мэдэх нь зайлшгүй чухал юм.

Систер Уайт Бурханы нэрлэсэн ард түмэн гэж тодорхойлсон сүм зөвхөн хоёрхон байдаг. Тэдгээр нь эртний Израиль болон Долоо дахь өдрийн Адвентист сүм мөн.

“Бид Бурханы ард түмэн хэмээн нэрлэгддэгийн учруудыг дахин дахин давтан хэлэх ёстой. Дэд хууль 4:1–13” Гар бичмэлийн нийтлэлүүд, 8-р боть, 426.

“Элч нарын сүм”, папын харанхуйн үеийн цөл дэх сүм нь хэзээ ч Бурханы нэрээр нэрлэгдсэн ард түмэн гэж дуудагдаж байгаагүй. Учир нь “нэрлэгдэх” гэсэн энэ нэр томьёо нь Бурханы хуулийг хадгалан сахигч байх хариуцлага хүлээсэн сүмийг илэрхийлдэг бөгөөд Адвентизмын хамт тэд мөн Бурханы эш үзүүлэгийн үнэнүүдийг хадгалан сахигч байх ёстой байсан юм.

“Бурхан эртний Израилийг дуудсанчлан, энэ өдрүүдэд Өөрийн чуулганыг газар дэлхий дээр гэрэл болон зогсохоор дуудсан билээ. Тэрээр үнэний хүчирхэг огтлогчоор, нэгдүгээр, хоёрдугаар, гуравдугаар тэнгэрэлчийн мэдээнүүдээр дамжуулан, тэднийг сүмүүдээс болон ертөнцөөс салгаж, Өөртөө ариун ойр дөт байдалд авчирсан юм. Тэрээр тэднийг Өөрийн хуулийн хадгалуулагчид болгож, энэ цаг үед хамаарах эш үзүүлэлтийн агуу үнэнүүдийг тэдэнд даатгасан. Эртний Израильд даатгагдсан ариун эшлэлүүдийн адил, эдгээр нь дэлхий дахинд дамжуулагдах ёстой ариун итгэл даатгал мөн. Илчлэл 14-ийн гурван тэнгэрэлч нь Бурханы мэдээнүүдийн гэрлийг хүлээн авч, газар дэлхийн өнцөг булан бүрээр сэрэмжлүүлгийг тунхаглахаар Түүний элч төлөөлөгчид болон урагшлан гардаг хүмүүсийг төлөөлдөг.” Testimonies, volume 5, 455.

Уильям Миллер Бурханы эш үзүүлэлтийн үнэнүүдийг нээхээр сонгогдсон элчийг төлөөлж байсан бөгөөд тэдгээр үнэнүүд 1844 онд нэгэн ардыг Хамгийн Ариун газрын нээлттэй хаалганд хүргэхэд Бурхан Өөрийн хуулийг нээн илчилсэн юм. Уиклиф Библийг нээж, Протестант Шинэчлэлийн эхлэлийг бий болгох үйл явц дахь нэгэн замын тэмдэг мөн боловч, тэрээр түүнчлэн “эш үзүүлэлтийн агуу үнэнүүд”-ийг тогтоох Бурханы ажлын замын тэмдэг мөн. Жон Уиклиф нь папын засаглалын нэг мянга хоёр зуун жаран жилийн түүхэнд тодорхойлогдсон өглөөний од байв. Түүний ажил арван дөрөвдүгээр зуунд эхэлсэн бөгөөд дараа нь арван долоодугаар зуунд тэрхүү эш үзүүлэлтийн шугамын өөр нэгэн замын тэмдэг нь 1611 онд Хаан Жеймсийн Библи хэвлэгдсэн явдал байлаа. Тэрхүү шугам дээр бид эцэст нь Миллерийн эш үзүүлэлтийг тайлбарлах дүрмүүдийн замын тэмдэгт хүрдэг. Миллер бол тэр үнэний шугам дахь замын тэмдэг бөгөөд түүний дүрмүүд ч мөн адил юм. Түүний дүрмүүд нь Адвентизмын төгсгөл дэх эш үзүүлэлтийн замын тэмдэгт гэрчлэл өгдөг бөгөөд тэр нь Prophetic Keys-ийн хэвлэлээр төлөөлөгдөнө.

Хэрэв бид Миллерийн дүрмүүд нь эш үзүүлэлтийн түүхийн нэгэн шугам дахь тэмдэглэгээ бөгөөд Библийн анхны, зөв эхүүдийг хадгалан хамгаалах ажил, мөн Библийн жинхэнэ ойлголтыг нээх ажилыг төлөөлдөг, үүний тулд шинэчлэгчид “түүхчилсэн тайлбарын арга” хэмээн нэрлэгдэх судлалын ариун аргачлалыг ойлгож, хэрэглэж сурахаар удирдуулсан гэдгийг ойлгохгүй бол, Адвентизмийн төгсгөлд гурав дахь тэнгэрэлчийн гэрлийг тунхаглан хүргэх болон хадгалан хамгаалах ажилтай холбоотой эш үзүүлэлтийн үнэнүүдийг танин мэдэхэд шаардлагатай мэдээлэл бидэнд дутагдана. Ийм учраас түүхийн тэрхүү шугамыг товчхон авч үзэх нь чухал юм.

“Протестант” хэмээх үгийн цорын ганц жинхэнэ тодорхойлолт нь Ромыг эсэргүүцэх явдал мөн. Хэрэв сүм Ромыг эсэргүүцэхээ боливол, тэр нь цаашид протестант байхаа больж, улмаар эхний тэнгэрэлчийн мэдээг няцаасан протестантуудын адил Ромын охин болдог. Католик сүмээс гарч ирсэн протестантуудын “уриан үг” болсон үндсэн ойлголт нь “Библи бөгөөд зөвхөн Библи” байв. Гэвч түүх Библийг зөвөөр хуваан тайлбарлах шаардлагатай байсныг гэрчилдэг.

Үнэний үгийг зөвөөр тайлбарлан, ичих хэрэггүй ажилчин байж, өөрийгөө Бурханд таалалд нийцсэн нэгэн болгон харуулахыг хичээ. Харин бузар, хоосон чалчаанаас зайлсхий; учир нь тэдгээр нь улам их бурханлаг бус явдал руу хөтөлнө. 2 Тимот 2:15, 16.

Үнэн үгийн утгыг зөвөөр ялган тайлбарлахын төлөө Протестантуудын хэрэглэж эхэлсэн Библийн судлалын арга нь “түүхэн үзэлт тайлбарын арга” юм. Энэ арга нь Сатаны довтолгооор онилсон тодорхой бөгөөд ноцтой бай байсан бөгөөд тэр үнэхээр довтолсон юм.

“Христийн шашин юунаас бүрддэгийг, үнэн гэж юу болохыг, бидний хүлээн авсан итгэл юу болохыг, Библийн дүрмүүд—хамгийн дээд эрх мэдлээс бидэнд өгөгдсөн тэдгээр дүрмүүд юу болохыг бид өөрсдөө мэддэг байх ёстой.” The 1888 Materials, 403.

Шинэчлэгчдээс эхлээд Уильям Миллерийг хүртэл, мөн түүнийг хамруулан хэрэглэж байсан Библийн арга зүйг доройтуулах явц нь арван тавдугаар зуунд Франсиско Рибера (1537–1591) хэмээх нэгэн иезуит эрдэмтнээс эхэлсэн хэмээн онцгойлон тодорхойлогддог; түүнийг футурист тайлбарыг түгээн дэлгэрүүлсэнд нь хамааруулдаг. Тэрээр Илчлэл номын талаар нэгэн тайлбар бичиж, эш үзүүлэгчүүдийг түүхэн нөхцөл байдлаас нь салган, ирээдүйд хамааруулсан тайлбарыг дэвшүүлсэн. Рибера энэхүү арга зүйг историцизмын арга зүй үргэлж гарган ирдэг үнэнийг эсэргүүцэхийн тулд санаачлан бий болгосон. Тэрхүү үнэн нь Ромын пап бол Библийн эш үзүүлэлэг дэх антихрист мөн гэсэн явдал байв.

Арван долоо, арван наймдугаар зууны үед Протестантизм Риберагийн хуурамч аргачлалыг сатанлаг бөгөөд үндэслэлгүй гэж мэдэж байсан нь баримтаар нотлогддог. Тэр үеийн протестантууд Иезуит эрдэмтний “ариун бус, хий хоосон цэцэрхлийг” эсэргүүцсэн номууд болон товхимлууд бичиж байв. Гэвч 1909 онд Трояны морь болох Scofield Reference Bible хэвлэгдэн гарч, Библийн хуудасны доорх тайлбаруудад оруулсан эшлэлүүд нь Риберагийн болон Мануэл Лакунза (1731–1801) хэмээх өөр нэг Иезуитын сургаалд тулгуурласан байлаа. Лакунза Juan Josafat Ben-Ezra хэмээх нууц нэрээр бичиж, The Coming of the Messiah in Glory and Majesty нэртэй ном хэвлүүлсэн. Түүнээс өмнөх Риберагийн адил, уг ном нь Илчлэлт ном дахь эш үзүүлэгчүүдийн биелэлтийн эсрэг чиглэсэн шууд халдлага байсан юм.

Сатан будлиан төөрөгдлөөр бүрхэх шаардлагатай байсан мэдээ нь Илчлэлийн номоос ирдэг эцсийн анхааруулгын мэдээ гэдгийг мэдэж байв. Скоуфилдын тайлбарт Библи доторх эшлэлийн тайлбаруудад иезуит хоёр санваартны бузар, хоосон чалчааг шингээн оруулснаар Сатан тэрслүү протестантуудыг иезуит аргачлалуудыг хүлээн зөвшөөрөхөд хүргэж, улмаар тэднийг үнэнээс сохолгов. Ингэхдээ Сатан Библийн зөгнөлийн антихрист хэн болохыг тодорхой таних боломжийг үгүй хийдэг Католикийн хэд хэдэн зөгнөлийн загварыг нэвтрүүлснээр зорилгодоо хүрсэн. Энэ нь Сатанд хэцүү мэхлэл байгаагүй, учир нь протестантууд 1843 онд Миллерийн мэдээг няцааснаараа аль хэдийн Ромын сүмд эргэн очсон байсан юм.

Христосыг цовдлогдсоны дараах эхний хэдэн зуунд эхэлсэн Сатаны Библийн эсрэг довтолгоог баримтжуулсан хэд хэдэн ном, өгүүлэл олон жилийн турш хэвлэгдэн гарсан байдаг. Тэрхүү довтолгоо хуурамч Библи бүтээхийн тулд хуурамч гар бичмэлүүд нэвтрүүлэгдэх хэмжээнд хүрсэн юм. Сатан мөн Бурханы үгийг хамгаалан сахихаар өргөгдсөн шинэчлэгчдэд тэднийг амьд ахуйд нь ч, тэр байтугай тэдгээр Шинэчлэгчид нас барсны дараа ч довтолсон.

Орчин үеийн Долоо дахь өдрийн Адвентист түүхчид, теологичид Уильям Миллерийн асуудалд хэрхэн ханддгийг тунгаан бодогтун. Тэд түүний ясыг ухаж гаргаад Миссисипи мөрөнд хаячихсан мэт ажээ.

“Уильям Миллер Сатаны хаант улсыг түгшээж байсан бөгөөд тэрхүү эртний дайсан энэ мэдээний нөлөөг саармагжуулахыг эрмэлзээд зогсохгүй, элчийг нь өөрийг нь ч устгахыг завдсан юм. Эцэг Миллер Судрын үнэнийг сонсогчдынхоо зүрх сэтгэлд бодитойгоор хэрэгжүүлэн хэрэглэж байхад, өөрсдийгөө Христэд итгэгч хэмээн нэрлэгчдийн уур хилэн түүний эсрэг дүрэлзэн бадарсан нь, яг л иудейчүүдийн хилэн Христ болон Түүний элч нарын эсрэг асан шиг байв. Сүмийн гишүүд доод давхаргынхныг өдөөн турхирч, хэд хэдэн удаа түүнийг цуглааны газраас гарч явах үед нь амийг нь хөнөөхөөр дайснууд нь хуйвалдсан. Гэвч ариун тэнгэрэлчүүд олны дунд байсан бөгөөд тэдний нэг нь хүний дүрээр ирж, Эзэний энэ зарцын гараас хөтлөн, уур хилэнт олны дундаас эсэн мэнд авч гарсан юм. Түүний ажил хараахан дуусаагүй байсан бөгөөд Сатан болон түүний элч нар зорилгодоо хүрч чадалгүй урам нь хугарсан билээ.” *Spirit of Prophecy*, volume 4, 219.

Адвентизмын тэрхүү ижил хоёр ангилал (теологичид ба түүхчид) Миллерийн дүрмүүдийн хүчин төгөлдөр байдлыг хэрхэн багасган үнэлж, халхлан нууж ирснийг хар; харин Эгч Уайт бидэнд, эдгээр дүрмүүдийг гурван тэнгэрэлчийн мэдээг үнэхээр тунхагладаг бүх хүн хэрэглэнэ хэмээн мэдэгддэг.

“Турав дахь тэнгэрэлчийн мэдээг тунхаглах ажилд оролцож буй хүмүүс Эцэг Миллерийн баримталсан яг тэр зарчмын дагуу Судруудыг шинжлэн судалж байна. «Зөгнөлүүдийн үзэл ба зөгнөлийн цаг тоолол» хэмээх жижиг номдоо Эцэг Миллер Библийг судлах болон тайлбарлах талаар дараах энгийн атлаа ухаалаг бөгөөд чухал дүрмүүдийг өгүүлсэн байна:—

“[Нэгдүгээрээс тавдугаар дүрмийг эш татав.]”

“Дээр өгүүлсэн нь эдгээр дүрмийн нэг хэсэг мөн; бөгөөд Библийг судлахдаа бид бүгдээрээ дэвшүүлэн тавьсан зарчмуудыг анхааран дагах нь зүйтэй.” *Review and Herald*, 1884 оны 11 дүгээр сарын 25.

Бурханы Үгийн хөгжил ба тогтоолттой холбоотой эш үзүүлэгийн түүхийн шугамын гурван урсгалыг эргэн авч үзэхгүйгээр, өөрийн мэдээг тунхаглахдаа Елиагаар дүрслэгдсэн элч мөн байсан, зөвт хүмүүсийн амилалтад Миллер босгон тавигдана гэсэн амлалтад Мосегоор дүрслэгдсэн байсан, мөн тариалангийн газраа орхин Елиагийн мэдээнд үйлчлэхэд бэлэн байснаараа Елишагаар дүрслэгдсэн байсан Уильям Миллерийг батлан хамгаалах нэгэн том гэрчлэлийн ач холбогдлыг олж харах боломжгүй юм. Систер Уайт библийн эдгээр гурван баатрыг бүгдийг нь Уильям Миллерийг дүрслэгчид хэмээн тодорхойлдог бөгөөд өнөөдөр орчин үеийн Адвентист теологичид ба түүхчид түүнийг зүгээр л арван наймдугаар зууны “хөөрхий нэгэн фермийн хүү” байсан мэтээр үздэг билээ.

Уильям Тиндейл бол эш үзүүлэгийн энэ түүхэн шугамд босгогдсон олон шинэчлэгчдийн нэг байсан. Ингэж хэлж болох аваас, түүнтэй харилцаж байсан папын элч нарын эсрэг түүний “үйлсийн тунхаг” нь: “Би анжис хөтөлдөг хөвгүүнд та нараас илүүгээр Судруудыг



мэддэг болгоно” гэсэн үг байв. Уильям Миллер бол анжис хөтөлдөг тэр тариачин хөвгүүн байсан бөгөөд Тиндейлийн эш үзүүлэгийг биелүүлсэн юм.

Одоог хүртэл бидний тайлбарлан өгүүлсэн зүйлийг дэмжихэд ашиглаж болох бүх түүхэн баримтыг харгалзан үзвэл, энэхүү оршлыг үлэмж хэмжээгээр хялбаршуулсан болно. Одоо бид Альфа ба Омегагийн зарим тэмдгийг авч үзэж, улмаар Миллерийг замын тэмдэг бөгөөд элч хэмээн эргэн авч үзэхэд хүрнэ.

Даниелын ном нь хоёр номоос бүрдэх нэгэн номын эхлэл мөн. Тэрхүү номын төгсгөл нь Илчлэлийн ном юм. Хэдийгээр тэд хоёр тусдаа ном боловч хамтдаа нэгэн номыг илэрхийлдэг.

Хэдэн жилийн өмнө би Долоо дахь өдрийн Адвентист сүмийн Ерөнхий Чуулганы Библийн Судалгааны Хүрээлэнд ажилладаг, олонд танигдсан нэгэн Долоо дахь өдрийн Адвентист теологичтой олон нийтийн хүрээнд харилцан хэлэлцсэн юм. Тэр теологич Даниел номын арван нэгдүгээр бүлгийн сүүлийн зургаан эшлэлийн талаарх миний ойлголтыг, мөн Даниел ном дахь “өдөр тутмын”-ы талаарх миний ойлголтыг залруулахыг оролдож байв. Бидний тодорхой хугацаанд өрнөсөн тэрхүү харилцан хэлэлцүүлэг нь түүний нэг өгүүлэл гаргаж, түүнд нь би хариу бичиж, дараа нь тэр эргүүлэн хариулж, улмаар мэдээж би өөрийн бодлыг дахин илэрхийлж, энэ мэтээр үргэлжилснээс бүрдэж байсан юм. Уг хэлэлцүүлгийн явцад тэрээр Ерөнхий Чуулган дахь өөрийн ажилладаг хороондоо Даниел номын шинжээч хэмээн тооцогддог бөгөөд түүний нэг хамтран зүтгэгч Илчлэлт номын байнгын шинжээч хэмээн тооцогддог гэж надад мэдэгдсэн. Бидний харилцан хэлэлцүүлгүүдийн үеэр тэрээр Илчлэлт ном дахь асуудлуудыг хэлэлцэхийг хүсээгүй, харин тэдгээрийг өөрийн хамтран зүтгэгчид шилжүүлэн хандуулахыг хүссэн. Тэрээр хэлэлцүүлгийг зөвхөн Даниел номын хүрээнд байлгахыг хүсэж байсан.

Уайт эгч Даниел ба Илчлэлт нь нэг ном мөн болохыг тодорхой хэлдэг. Тэр түвшиндээ тэд хуучин ба шинэ гэсэн хоёр номоос бүрдэх атлаа нэг ном болох Библийг төлөөлдөг. Уайт эгч мөн зөвхөн хуучин номыг л тэр нэг ном гэж үздэг Иудейн сүмийн талаар, түүнчлэн шинэ номыг л ойлгодог, эсвэл зөвхөн түүнийг ойлгохыг хүсдэг тул хуучин номыг үл тоомсорлодог хүмүүсийн талаар ч тайлбарладаг. Түүний онгодоор өгөгдсөн гэрчлэл нь хэрэв чи зөвхөн шинийг хүлээн авбал хуучныг няцааж байна, мөн эсрэгээрээ ч адил гэсэн явдал юм. Теологич хүн өөрийгөө Даниелын мэргэжилтэн мөртөө Илчлэлтийнх биш хэмээн мэдэгдэх нь Хуучин Гэрээг л хүлээн зөвшөөрдөг Иудейн үзлийг давтаж буй хэрэг бөгөөд тэр явцуу үзэл иудейчүүдийг хаашаа хүргэснийг бид мэднэ. Асуудлын аль нэг талыг баримтлах нь—хуучныг хүлээн авч шинийг үгүйсгэх, эсвэл шинийг хүлээн авч хуучныг үгүйсгэх нь—бүхэл гэрчлэлийг няцааж буй хэрэг мөн.

“Аврагч шавь нараасаа эдгээр зүйлийг ойлгосон эсэхийг асуув. Тэд: ‘Тийм ээ, Эзэн’ гэж хариулав. Тэгэхэд Тэр тэдэнд хандан: ‘Иймээс Тэнгэрийн хаанчлалд сургагдсан бичээч бүр эрдэнэсийн сангаасаа шинэ ба хуучин зүйлсийг гаргаж ирдэг гэрийн эзэнтэй адил юм’ хэмээн айлдав.” Энэ сургаалт зүйрлэлээр Есүс Өөрөөс нь хүлээн авсан гэрлийг дэлхийд өгөх үүрэгтэй хүмүүсийн хариуцлагыг шавь нарынхаа өмнө тавьсан юм. Тэр

үед оршин байсан Судар нь бүхэлдээ Хуучин Гэрээ байсан; гэвч тэр нь зөвхөн эртний хүмүүст зориулан бичигдээгүй, харин бүх цаг үеийнхэнд, бүх ард түмэнд зориулагдсан байв. Есүс Өөрийн сургаалын багш нарыг Өөрийг нь эш үзүүллэгт урьдаас зөгнөгдсөн Мессиа мөн болохыг батлан тогтоож, мөн дэлхийд чиглэсэн Түүний эрхэм зорилгын мөн чанарыг илчилдэг тэрхүү гэрлийг Хуучин Гэрээнээс хичээнгүйлэн эрж хайхыг хүссэн. Хуучин ба Шинэ Гэрээ нь салшгүй холбоотой, учир нь хоёулаа Христийн сургаал мөн. Зөвхөн Хуучин Гэрээг хүлээн зөвшөөрдөг иудейчүүдийн сургаал нь авралд хүргэдэггүй, учир нь тэд хуулийг болон эш үзүүллэгүүдийг биелүүлсэн амьдрал ба үйлчлэлтэй Аврагчийг үгүйсгэдэг. Мөн Хуучин Гэрээг няцаадаг хүмүүсийн сургаал ч авралд хүргэдэггүй, учир нь энэ нь Христийн тухай шууд гэрчлэл болох зүйлийг үгүйсгэдэг. Үл итгэгчид эхлээд Хуучин Гэрээг үл тоомсорлон эхэлдэг бөгөөд үүний дараагийн ганцхан алхам нь Шинэ Гэрээний хүчин төгөлдөр байдлыг үгүйсгэх явдал байдаг; ийнхүү хоёуланг нь няцаадаг.”

“Есүсийн хувийн сургаал дахь шинэ эрдэнэсүүдийг гарган тавихдаа еврейчүүд үнэний хуучин эрдэнэсүүдийг хаяж орхидог учраас, тэд Христийн ертөнцөд тушаалуудын, тэр дундаа заавал сахих Амралтын өдрийн хуулийн ач холбогдлыг харуулах тал дээр өчүүхэн нөлөөтэй байдаг. Нөгөө талаар, христианууд Христийн сургаалыг тэнгэрлэг мэргэн ухааны хэл хэмээн хүлээн авахад еврейчүүдэд нөлөөлж чаддаггүй хамгийн хүчтэй шалтгаан нь, Түүний үгийн эрдэнэсийг гарган тавихдаа тэд Бурханы Хүүгийн Мосегоор дамжуулан өгсөн анхны сургаалууд болох Хуучин Гэрээний баялгийг жигшин үздэгт оршино. Тэд Синайгаас тунхаглагдсан хуулийг, мөн Едений цэцэрлэгт тогтоогдсон дөрөвдүгээр тушаалын Амралтын өдрийг няцаадаг. Харин Христийн сургаалыг дагадаг сайн мэдээний үйлчлэгч, тэдгээрийг ард түмэнд салшгүй нэгэн бүхэл болгон—нэг нь нөгөөгөөсөө хамаарч, нөгөөгөө гэрэлтүүлдэг байдлаар—жинхэнэ гэрэлд нь толилуулахын тулд Хуучин болон Шинэ Гэрээний алиныг нь ч гүнзгий мэддэг болно. Ийнхүү Есүс шавь нартаа заасанчлан, тэд өөрсдийн эрдэнэсээс ‘шинэ ба хуучин зүйлсийг’ гаргана.” Зөгнөлийн Сүнс, 2-р боть, 255.

Өмнөх зөвлөгөө нь Лаодикийн Адвентистуудад өөр нэгэн хэрэглээтэй. Хуучин ба Шинэ Гэрээг хоёуланг нь хамруулсан Библийг бүхэлд нь итгэдгээ хүлээн зөвшөөрдөг атлаа Зөгнөлийн Сүнсийг үгүйсгэнэ гэдэг нь зөвхөн нэг гэрчлэлийг хүлээн авдагтай адилхан төөрөгдөл мөн. Үнэнийг тогтоохын тулд хоёр гэрч шаардлагатай; тиймээс нэг гэрчээр үнэнийг тогтоох боломжгүй. Хэрэв хэн нэгэн тийнхүү хийхийг оролдвол, тэр нь хоёул гэрчийг үгүйсгэж буй хэрэг бөгөөд тэд өөрсдийн итгэлийг “хагас үнэн” хэмээн нэрлэгддэг зүйл дээр үндэслүүлж байна.

Одоо би 2023 оны 7 дугаар сараас хойш гарч ирсэн анхны өгүүллүүдийн нэгэнд байсан нэгэн асуултыг дахин давтан хэлье. Тэр асуулт нь: “1863 оноос хойш Адвентизмаас ямар шинэ гэрэл гарч ирсэн бэ?” Хариулт нь энгийнээр, “Юу ч үгүй.”

“Даниел болон Илчлэлт номууд нь нэг юм. Нэг нь эш үзүүллэг, нөгөө нь илчлэл; нэг нь лацдан битүүмжилсэн ном, нөгөө нь нээгдсэн ном юм. Иохан аянгуудын өгүүлсэн нууцуудыг сонссон, харин тэдгээрийг бичихгүй байх тушаал авсан.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Иймээс Альфа ба Омега нь Даниелыг эхнийх, Илчлэлийг сүүлчийнх болохыг тодорхойлж байна. Даниел нь Адвентизмийн эхлэлийг, харин Илчлэл нь Адвентизмийн төгсгөлийг төлөөлдөг.

“Илчлэлт бол лацдан битүүмжилсэн ном мөн, гэвч тэр бас нээгдсэн ном юм. Энэ нь дэлхийн түүхийн эцсийн өдрүүдэд болох гайхамшигт үйл явдлуудыг тэмдэглэн өгүүлдэг. Энэхүү номын сургаалууд нь тодорхой болохоос биш, нууцлаг бөгөөд ойлгомжгүй биш юм. Үүнд Даниелд гардагтай адил зөгнөлийн нэгэн шугамыг үргэлжлүүлэн авч үзсэн байдаг. Зарим зөгнөлийг Бурхан давтан хэлсэн нь тэдгээрт ач холбогдол өгөх ёстойг харуулж байна. Их Эзэн үлэмж ач холбогдолгүй зүйлсийг давтан хэлдэггүй.” Manuscript Releases, 9-р боть, 8.

Адвентизмийн эхэн үед, Адвентизмийн төв тулгуур болох, 1798 онд лац нь тайлагдсан тэрхүү эшлэлүүдэд Есүс Өөрийгөө “Палмони,” гайхамшигт Тоологч хэмээн танилцуулсан. Адвентизмийн төгсгөлд Есүс Өөрийгөө “Альфа ба Омега,” гайхамшигт хэл шинжээч—Бурханы Үг хэмээн танилцуулж байна. Иймийн учир Адвентизмийн эхлэл болон нэгдүгээр тэнгэрэлчийн мэдээ нь “цаг хугацаанд тулгуурласан” байв. Адвентизмийн төгсгөлд гуравдугаар тэнгэрэлчийн мэдээ нь Түүний Үгэн дээр тулгуурлагдах болно.

Адвентизмын эхлэл ба төгсгөл нь Библийн эш үзүүлэлийн зургаа дахь хаант улсын түүхийн үед тохиолддог; тиймээс тэдгээр нь мөн АНУ-ын эхлэл ба төгсгөлийн үед өрнөдөг. АНУ-ын эш үзүүлэлийн түүх нь Бүгд найрамдах үзэл ба Протестантизмын хоёр эврийн түүх мөн. Тэр түүхийн төгсгөлд тэр хоёр эвэр хурганаас луу болж хувирсан байх болно. Бүгд найрамдах үзэл ардчилал болон өөрчлөгдөж, Протестантизм урвасан Протестантизм болон өөрчлөгдөнө. АНУ-ын сорилтын хугацааны аяга төгсгөлдөө ойртож эхлэхэд, яг одоо болж байгаачлан, урвасан Бүгд найрамдах үзэл ба урвасан Протестантизмын хоёр эвэр араатны дүрийг байгуулж, улмаар сүм ба төрийг нэгэн луу мэт ярьдаг эвэр болгон нэгтгэнэ. Гэвч Бурхан гэрчгүй үлдэхгүй. Учир нь Тэр АНУ-ыг төгсгөлд нь хүргэх үйл явцын дунд, АНУ дахь араатны дүрийн эсрэг, түүнчлэн түүнээс хойш бүх дэлхийтэй нүүр тулан зогсох араатны дүрийн эсрэг эсэргүүцэн дуугарах жинхэнэ Протестантизмын эвэрийг босгон гаргана. АНУ-ын төгсгөлд Протестант эвэрийг босгон гаргах нь АНУ-ын эхэнд Протестант эвэр босгон гаргагдсан тэр л ижил түүхэн бүтцийн хүрээнд хэрэгжинэ. Урьдын гэрээт ард түмнийг өнгөрч, шинэ ард түмэн шинэ гэрээт ард түмэн болно. Нарны доор шинэ юм гэж үгүй.

Бид Миллеритын түүхэнд ойлгож, танилцуулсан цаг хугацааны эш үзүүлгүүдийг ашиглан Альфа ба Омегаг үнэлэхэд, тэд нэг бөгөөд адил мөн болохыг олж хардаг. Цаг хугацааны эш үзүүлэг бүр нь тухайн эш үзүүлэг тунхаглагддаг нэгэн түүхээс эхэлдэг бөгөөд тэрхүү түүх нь уг эш үзүүлэг биелэгдэх үеийн түүхийг ямагт хэвшмэлээр төлөөлдөг.

Хоёр мянга гурван зуун жилийн зөгнөлийн түүх МЭӨ 457 онд гарсан гурав дахь зарлигаас эхэлж, 1844 оны 10 дугаар сарын 22-нд гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээгээр төгсөв. Гурав дахь зарлиг ирэхээс өмнөхөн, боловч хараахан ирээгүй байх үед сүм болон Иерусалимыг босгон байгуулах ажил биелсэн байв. Үүнтэй адил, гурав дахь тэнгэрэлчийн ирэлтэд хүргэх түүхэнд Миллерит сүмийн суурь үнэнүүд тогтоогдсон юм.

МЭӨ 723 онд умардын арван овгийг тараан сарниулснаар эхэлсэн хоёр мянга таван зуун хорин жилийн эш үзүүллэг 1798 онд биеллээ олсон. Тэрхүү эш үзүүллэг нь нэг мянга хоёр зуун жаран жилийн хоёр үеийг зааж, бодит харь Ром бодит сүмийг болон бодит Иерусалимыг гишгэлэн доромжилсныг тэмдэглээд, үүний дараа папын Ром сүнслэг хотыг болон сүнслэг сүмийг нэг мянга хоёр зуун жаран жилийн турш гишгэлэн доромжилсныг илэрхийлдэг. Эш үзүүллэг нь умардын хаант улсын сүйрлээр болон тэр хаант улсын иргэдийн тараан сарниулалтаар эхэлсэн. Эш үзүүллэгийн дунд үе болох 538 он нь Библийн эш үзүүллэг дэх дөрөвдэх хаант улс болох харь Ром Бурханы ард түмнийг гишгэлэн доромжилсны төгсгөлийг тэмдэглэж, мөн Бурханы сүмийг Харанхуй зууны цөл рүү тараан сарниулахыг бий болгодог. 1798 онд тэрхүү цаг хугацааны эш үзүүллэг төгсөх нь Библийн эш үзүүллэг дэх тав дахь хаант улсын төгсгөлийг тэмдэглэдэг. Умардын арван овгийн тараан сарниулалт, мөн цөл рүү зугтсан Христийн сүмийн тараан сарниулалт нь Протестантизмын эвэр болохоор тавилантай хүмүүсийн цугларалтыг төлөөлдөг. Замын тэмдгүүд нь олонтаа эсрэг зүйлсээр төлөөлөгддөг бөгөөд тараан сарниулалт нь цугларалтыг төлөөлж болдог, яг л Елиа нь Иохан Баптистыг төлөөлдөгтэй адил. Тэрхүү адил эш үзүүллэгийн сөргөлдөөнд Елиа үхдэггүй, харин Иохан Баптист үхдэг.

МЭӨ 677 онд өмнөд овог болох Иуда (Сударт мөн алдарт газар хэмээн тодорхойлогддог) хоёр мянга таван зуун хорин жилийн турш сарнин тархсан бөгөөд энэ хугацаа 1844 оны 10-р сарын 22-нд төгссөн. Тэрхүү эш үзүүллэг нь Бурханы ард түмэн гишгэлэгдэн доромжлогдохыг зааж байсан бөгөөд Даниел 8:13, 14-т Даниел тэднийг “цэрэг” хэмээн нэрлэсэн байдаг.

Тэгээд би нэгэн ариун хүний ярьж байхыг сонсов. Тэгэхэд ярьж байсан тэрхүү нэгэн ариун хүнд өөр нэгэн ариун хүн хандан, Өдөр тутмын тахилын тухай, мөн эзгүйрүүллийн гэм нүглийн тухай, ариун газрыг ч, цэргийг ч хөл дор гишгэгдэхээр өгөх тэр үзэгдэл хэзээ хүртэл үргэлжлэх вэ? гэв. Тэр надад, Хоёр мянга гурван зуун өдөр хүртэл; дараа нь ариун газар ариусгагдах болно, гэж айлдав. Даниел 8:13, 14.

МЭӨ 677 онд эхэлсэн хоёр мянга таван зуун хорин жилийн эш үзүүллэгтэй нэгэн зэрэг төгссөн хоёр мянга гурван зуун жилийн эш үзүүллэг нь Даниел 8:13, 14-т тэмдэглэгдсэнчлэн ариун газрыг хөл дор гишгэлэн доромжлохыг зааж байв. МЭӨ 677 онд Иуда тархан бутрах тухай эш үзүүллэгийн өмнө Небухаднезараас ирсэн гурван довтолгоо болсон бөгөөд тэрхүү эш үзүүллэг 1844 оны 10 дугаар сарын 22-нд гурав дахь мэдээ ирснээр төгссөн юм.

Тус тусдаа 1798 болон 1844 онд төгсдөг хоёр мянга таван зуун хорин жилийн эш үзүүллэг нь Миллерит сүмийн суурийг барьсан дөчин зургаан жилийг тодорхойлдог. Мосе сүмийг барих тухай зааврыг хүлээн авахдаа дөчин зургаан хоног байсан; Христийн цаг үед Херодын сүмийг шинэчлэн засварласан ажил дөчин зургаан жил үргэлжилж, энэ нь Христийн баптисм хүртсэн жилээр дууссан. Баптисмаас хойш Тэрээр дөчин хоногийн турш цөл уруу явсан бөгөөд буцаж ирэхдээ сүмийг анх удаа цэвэрлэсэнд, маргаанч иудейчүүд Тэр ийм зүйлийг ямар эрх мэдлээр үйлдсэнийг мэдэхийг хүсэв.

Иудейчүүдийн Дээгүүр Өнгөрөх баяр ойртож байсан тул Есүс Иерусалим уруу өгсөн очив. Тэр сүм дотор үхэр, хонь, тагтаа худалдагчид, мөнгө сольгчид сууж байхыг олж

харав. Тэгээд Тэр олсоор жижиг ташуур хийж, тэднийг бүгдийг нь, хонь ба үхэртэй нь хамт, сүмээс хөөн гаргаж, мөнгө сольгчдын мөнгийг асган, ширээнүүдийг нь хөмрүүлэв. Мөн тагтаа худалдагсдад хандан, Эдгээрийг эндээс авч яв; Миний Эцэгийн өргөөг наймааны өргөө болгож бүү хувирга гэж айлдав. Түүний шавь нар, Таны өргөөний төлөөх хичээл зүтгэл намайг идэв хэмээн бичигдсэнийг санав. Тэгэхэд иудейчүүд Түүнд хариулан, Чи эдгээрийг үйлдэж байгаа тул бидэнд ямар тэмдэг үзүүлэх вэ? гэв. Есүс тэдэнд хариулан, Энэ сүмийг нураа, тэгвэл Би үүнийг гурав хоногийн дотор босгоно гэв. Тэгэхэд иудейчүүд, Энэ сүмийг барихад дөчин зургаан жил болсон, харин Чи үүнийг гурав хоногийн дотор босгох юм уу? гэгцгээв. Харин Тэр Өөрийн биеийн сүмийн тухай ярьж байжээ. Иймээс Тэр үхэгсдээс амилсны дараа шавь нар нь Тэр үүнийг тэдэнд хэлснийг санаж, Судар болон Есүсийн айлдсан үгэнд итгэв. Иохан 2:13–22.

Миллерит ариун сүм нь эхний хоёр мянга таван зуун хорин жилийн эш үзүүллэгийн төгсгөл болох 1798 оноос эхлэн дөчин зургаан жилийн турш баригдаж, хоёр дахь хоёр мянга таван зуун хорин жилийн эш үзүүллэг 1844 онд биелэхэд, түүнээс хойшхи дөчин зургаан жилийн дараа төгссөн юм. Тэрхүү дөчин зургаан жил нь эхний тэнгэрэлчийн ирэлтээр эхэлж, гурав дахь тэнгэрэлчийн ирэлтээр төгссөн, учир нь Христ Өөрийн ариун сүмийг гурван өдрийн дотор босгоно гэж айлдсан билээ. Хэрэв та эдгээр баримтыг харахыг хүсэхгүй байгаа бол, хүсэлгүй бөгөөд хөрвөөгүй зүрх сэтгэлд байж болох асуудлуудаас гадна, энэ нь үндсэн хоёр асуудлын улмаас юм. Эхний асуудал нь та эш үзүүллэгийн Үгийг түүх давтагддаг гэсэн өнцгөөс хандах хүсэлгүй байгаад оршино. Та түүхч үзэлтэн биш. Нөгөө асуудал нь Бурханы Үгэн дотор тэмдэглэгдсэн бэлгэдэлт үгсийг Бурханы Үгээр тайлбарлан хэрэглэх чадваргүйд оршино. Эдгээр бүх эш үзүүллэгийн эхлэлүүд төгсгөлийг заадаг бөгөөд тэдгээр нь дан ганц давтагддаг түүхүүдийг бус, үргэлж түүнээс хавьгүй илүүг заадаг юм.

Библид бид Ариун Сүнсний сүм мөн бөгөөд биеийн сүм нь дөчин зургаан хромосоомоос бүрддэг гэж хэлдэг. Тэрхүү дөчин зургаан хромосомыг судалдаг эрдэмтэд хорин гурван эрэгтэй хромосом, хорин гурван эмэгтэй хромосом нь загалмайн хэлбэртэй уургийн эргэн тойронд ороогдсон байдаг хэмээн бидэнд мэдээлдэг.

Даниелын арван хоёрдугаар бүлэгт хоорондоо уялдсан цаг хугацааны гурван зөгнөл байдаг. Эхнийх нь ариун ард түмний хүч тараагдахыг заасан бөгөөд энэ нь Левит хорин зургаад дурдагдсан “долоон үе”-ийг төлөөлдөг. Тэднээр биелсэн ариун ард түмний хүч тараагдсан хугацаа хоёр мянга таван зуун хорин жил байсан хэдий ч, Даниелын арван хоёрдугаар бүлэгт энэ хугацааны зөвхөн сүүлийн хагасыг л дурдсан байдаг. Энэ нь Даниел уг тунхаглалын утгыг ойлгоогүй байсан хэмээн дүрсэлдэг.

Тэгээд би голын усан дээгүүр зогсож байсан маалинган хувцаст хүнийг баруун гараа болон зүүн гараа тэнгэр өөд өргөн, мөнхөд амьдрагчаар тангараглахыг сонсов. Тэрээр, энэ нь нэг хугацаа, хугацаанууд, хагас хугацааны турш байх бөгөөд ариун ардын хүчийг тараан сарниулах явдал гүйцэлдэх үед энэ бүх зүйл төгсөнө гэв. Би сонссон боловч ойлгосонгүй. Тэгээд би, Эзэн минь, эдгээр зүйлийн төгсгөл нь юу байх вэ? гэж хэлэв. Даниел 12:7, 8.

Даниел арван хоёр нь төгсгөлийн цагт лац нь тайлагдах мэдээг дүрслэн үзүүлж байгаа бөгөөд тэр цаг нь 1798 он байв. Энэ хэсэгт Даниел нь тэрхүү түүхэн үе дэх мэргэн хүмүүсийн үндсэн бэлгэдэл болох Уильям Миллерийг төлөөлдөг. Миллер эхлээд Левит хорин зургаад буй хоёр мянга таван зуун хорин жилийн эш үзүүллэгт хөтлөгдөн хүргэгдсэн бөгөөд долоо, наймдугаар эшлэлүүдэд тэрээр хоёр мянга таван зуун хорин жилийн сарниалт нь гарцаагүйгээр Бурхан Өөрийн ардыг сарниулсан явдал мөн гэдэг үнэнийг нийцүүлэн ойлгох ёстой мэргэн хүмүүсийг төлөөлдөг.

Хэрэв та нар энэ бүхний төлөө ч Надад дуулгавартай сонсохгүй хэвээр байвал, Би та нарыг нүглүүдийн чинь төлөө долоо дахин илүүгээр шийтгэнэ. Мөн Би та нарын хүч чадлын бардамналыг хэмхэлж, та нарын тэнгэрийг төмөр мэт, газрын чинь хөрсийг гууль мэт болгоно. Левит 26:18, 19.

Эртний Израилийн “бардамнал” нь тэд Бурханыг өөрсдийн Хаан хэмээн няцааж, хүний хааныг сонгохыг зөвшөөрөгдсөн тэр явдал байв. Тэдний уналтын өмнө явдаг бардамнал (Сургаалт үгс 16:18) нь өөрсдийг нь хүрээлсэн бүх шүтээн шүтэгч хаанчлалуудын адил болох гэсэн хүсэл байлаа. Эхлээд хойд хаанчлалыг, дараа нь өмнөд хаанчлалыг зайлуулсан нь тус тус МЭӨ 723 онд болон МЭӨ 677 онд эрх мэдлийн (хааны) тараагдал байсан юм.

Миллер нь Даниелын арван хоёрдугаар бүлгийн өмнөх эшүүдэд лац нь тайлагдан ил болсон мэдлэгийн өсөлтийг ухаарсан мэргэдийг төлөөлсөн бөгөөд долоо, наймдугаар эшүүдэд тэрээр Бурханы ардын тараагдлын хоёр мянга таван зуун хорин жилтэй нэг мянга хоёр зуун жаран жилийн уялдаа холбоог ойлгоогүйгээр дүрслэгддэг. Даниел нь Адвентизмын төгсгөл дэх Бурханы ардыг, мөн Адвентизмын эхэн үе дэх Миллерийг төлөөлж байна. Адвентизмын төгсгөлд ч мөн адил бэрхшээл тулгардаг; учир нь Адвентизм Миллерийн “долоон цаг хугацаа”-ны талаарх ойлголтыг хойш тавьснаар, тэд нэг мянга хоёр зуун жаран жилийг зөвхөн Харанхуй эрин үе гэж л тодорхойлохоос өөр аргагүй болсон. Төгсгөлийн мэргэдийн өмнө Даниел, Миллер хоёрын дүрслэн үзүүлдгийн адил шийдвэрлэх ижил төстэй асуудал байв. Яагаад Левит хорин зургаагийн нэр томъёог долоон цаг хугацааны оронд гурав хагас цаг хугацааг дүрслэн үзүүлэхэд хэрэглэсэн юм бэ?

Миллер энэ бэрхшээлийг хэзээ ч бүрэн эвлэрүүлэн шийдэж чадаагүй; харин 1856 онд сүүлчийн “шинэ эш үзүүллэгийн гэрэл” нь хэзээ ч төгсгөлд хүрээгүй зургаан өгүүллийн цувралаар танилцуулагдсан бөгөөд тэнд “долоон цаг”-ийг Бурханы бодит Израилийг гишгэлэн дарсан харь үндэстний Ромын гурван жил хагасын хугацааг, үүний дараа сүнслэг Израилийг гишгэлэн дарсан папын Ромын гурван жил хагасын хугацааг төлөөлдөг хэмээн тодорхойлсон байв. Долоон жилийн дараа Адвентизм “долоон цаг”-ийн талаарх бүх гэрлийг ил тод няцаасан бөгөөд ингэснээр төгсгөлийн үед мэргэдэд зориулсан энэ бэрхшээлийг 1989 онд бэлтгэсэн юм. Тэр үед, Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн дөчдүгээр зүйлд дүрслэгдсэнчлэн, хуучин Зөвлөлт Холбоот Улсыг төлөөлж байсан улсууд пап ламт засаг болон Америкийн Нэгдсэн Улсад хамагдан зайлуулагдсан юм.

Миллерт өгөгдсөн анхны гэрэл 1863 онд няцаагдсан бөгөөд энэ сэдвийн талаарх сүүлчийн гэрлийг Хайрам Эдсон тэрхүү зургаан өгүүллээр дамжуулан өгсөн юм. Тэдгээр

өгүүллүүдийг зогсоосон бөгөөд долоон жилийн (цаг хугацааны) дараа орчин үеийн Израилийн хүч чадлыг, түүнээс хэдхэн жилийн өмнө Вавилоны охид хэмээн зөв танигдсан шүтээнлэг сүмүүдийг дуурайн дагахын тулд, нэг тийш тавьсан юм. Левит хорин зургаад гардаг долоон цаг хугацаа нь эш үзүүллэгийн сургаалын хувьд бүдрэх чулуу болж, мөн Саулыг өөрсдийн дээр хаан болгон ноёрхуулахыг хүссэн тэдний хүслээр илэрхийлэгдсэн эртний Израилийн бардамнал дахин давтагдсан юм. Есүс төгсгөлийг эхлэлээр төлөөлүүлдэг.

Даниелын номд мөн 508 онд “өдөр тутмын”-ыг зайлуулснаар эхэлдэг нэг мянга хоёр зуун ерэн жилийн эш үзүүлэг, түүнчлэн нэг мянга гурван зуун гучин таван жилийн эш үзүүллэгийг тодорхойлсон байдаг. “Өдөр тутмын”-ыг зайлуулсан явдал нь 538 онд папын эрх мэдэл мандахад саад болж байсан харь Ромын эсэргүүцлийг арилгасныг төлөөлдөг. 538 онд папын эрх мэдэл дэлхийн сэнтийд залрахын өмнө гучин жилийн шилжилтийн үе байсан бөгөөд үүний дараах үлдсэн нэг мянга хоёр зуун жаран жил 1798 онд төгсөнө. Нэг хаанчлалаас дараагийн хаанчлалд шилжих тэрхүү гучин жил нь 1798 онд Библийн эш үзүүллэгийн зургаа дахь хаанчлал дэлхийн сэнтийд залрагдахад хүргэдэг папын ноёрхлын эцсийн жилүүдийг зааж өгдөг. Нэг мянга хоёр зуун ерэн жилийн эш үзүүллэгийн эхлэл нь Библийн эш үзүүллэгийн нэг хаанчлалаас дараагийн хаанчлалд шилжихийг тодорхойлдог бөгөөд тэр эш үзүүллэгийн төгсгөл ч мөн адил тийнхүү тодорхойлдог.

508 онд “өдөр тутмын”-ыг зайлуулснаар эхэлсэн нэг мянга гурван зуун гучин таван жилийн зөгнөл 1843 онд төгсөнө.

Өдөр тутмын тахилыг зайлуулж, хоосролыг үйлдүүлэгч жигшүүрт юмыг босгох үеэс эхлэн нэг мянга хоёр зуун ерэн өдөр болно. Хүлээн тэвчиж, нэг мянга гурван зуун гучин таван өдөрт хүрэгч нь ерөөлтэй ээ. Даниел 12:11, 12.

Нэг мянга гурван зуун гучин таван жилийн эш үзүүлэг 1843 онд төгссөн бөгөөд Даниел, тэр эш үзүүлэг биелэх үед “хүлээсэн” хүмүүс ерөөгдөнө гэж хэлдэг. Эгч Уайт үүнийг ингэж өгүүлдэг.

“1843 ба 1844 онд үзэгдсэн зүйлсийг харсан нүднүүд ерөөлтэй ээ.”

“Энэ мэдээ өгөгдсөн. Мөн цаг үеийн тэмдгүүд биелж байгаа тул энэ мэдээг дахин тунхаглахад ямар ч саатал байж болохгүй; төгсгөлийн ажил хийгдэх ёстой. Агуу ажил богино хугацаанд хийгдэх болно. Удалгүй Бурханы томилолтоор нэгэн мэдээ өгөгдөж, тэр нь чанга хашхираан болон өргөжинө. Тэгээд Даниел өөрийн хувь заяанд зогсож, гэрчлэлээ өгөх болно.” Manuscript Releases, 21-р боть, 437.

Тиймээс нэг мянга гурван зуун гучин таван жилийн эш үзүүллэгийн эхлэл нь шүтээнлэгийн шашнаас папын шашинд шилжихийг зааж, улмаар Протестантизмаас Миллерийн Протестантизмд шилжих шилжилтийг мөн тодорхойлж байна.

Адвентизмын суурь үнэнүүдийг үгүйсгэдэг тэрхүү Адвентистууд Миллеритуудын дэвшүүлсэн бүх цаг хугацааны эш үзүүллэгийг, тэр байтугай Даниел 8:14-ийн хоёр мянга гурван зуун жилийг ч үгүйсгэдэг. Тэд энэ баримтыг үнэхээр үгүйсгэж болох ч, энэ нь үнэн болохыг логикийн үүднээс харуулж болно. Гэвч миний одоогийн гол санаа өөр тул, энэ

өгүүллийг төгсгөхийг оролдох зуур одоохондоо үүнийг орхиё.

МЭӨ 677 онд Иудагийн “үзэсгэлэнт нутаг” сарнин бутарсан нь Даниел 8:13, 14-т гардаг “цэрэг”-ийн хөлд гишгэгдсэнийг төлөөлдөг бөгөөд орчин үеийн үзэсгэлэнт нутаг болох Америкийн Нэгдсэн Улс байгуулагдахыг зааж байна. Мөнхүү эшлэлүүд дэх хоёр мянга гурван зуун жил МЭӨ 457 онд эхэлсэн бөгөөд энэ нь “ариун газар”-ын хөлд гишгэгдсэнийг төлөөлдөг.

Тэгээд би нэгэн ариун хүний ярьж байхыг сонсов; мөн өөр нэгэн ариун хүн ярьж байсан тэрхүү ариун хүнд, “Өдөр тутмын тахилын тухай, мөн сүйрэлд хүргэгч гэм нүглийн тухай, ариун газрыг ч, цэргийг ч хөл дор гишгүүлэхээр өгөгдөх тэр үзэгдэл хэр удаан үргэлжлэх вэ?” хэмээн хэлэв. Тэгэхэд тэр надад, “Хоёр мянга гурван зуун өдөр хүртэл; тэгээд ариун газар цэвэрлэгдэх болно” гэв. Даниел 8:13, 14.

МЭӨ 677 он болон МЭӨ 457 он нь Бурханы ард түмэн ба Бурханы ариун сүмийн харилцаагаар хоорондоо холбогдсон он цагууд юм. 1844 оны 10-р сарын 22-нд Бурхан цэрэг болон ариун сүмийг нэгэн зэрэг дахин хамтад нь авчирсан юм. МЭӨ 677 он ба МЭӨ 457 оны хоорондох хоёр зуун хорин жил нь Бурхан гэрлийн өсөлтийг илэрхийлсэн нэгэн замын тэмдгийг тогтоодог үеийг бэлгэддэг. 1844 оны 10-р сарын 22-нд гурав дахь тэнгэрэлчийн гэрэл ирж, ариун сүмийн гэрэл гийж эхэлсэн бөгөөд тэрхүү гэрлийг тунхаглах цэрэг тэнд байв.

Сатан ба Христосын оролцсон гурван талт дайныг тодорхойлдог эш үзүүлэгийн шугамд 1611 оны King James Bible хэвлэгдэн гарсан. Яг хоёр зуун хорин жилийн дараа, 1831 онд, William Miller өөрийн мэдээг анх удаа нийтэлсэн:

“Есөн жилийн турш Уильям Миллер өөрийн мэдээг чуулгануудад хүргэх ёстой гэдэгт итгэлтэй байсан; гэвч тэрээр удалгүй ирэх Аврагчийн баярт мэдээг хүлээн зөвшөөрөгдсөн ямар нэгэн эрх мэдэлтэн тунхаглана хэмээн найдсаар хүлээжээ. Ийнхүү хүлээсэн нь тэрхүү мэдээний үнэн болохыг л баталсан юм; тэд амьд хэмээх нэртэй байсан боловч түргэнээр үхэж байв. 1831 онд Миллер эш үзүүлэгүүдийн талаар анхны айлдвараа хэлжээ.” Steven Haskell, *The Seer of Patmos*, 77.

Бурхан Библийг бүтээхэд хэрэглэгдсэн анхны ариун бөгөөд зөв эх бичвэрүүдийг хамгаалсан. Дараа нь Тэрээр Өөрийн Библийг 1611 онд бий болгосон. Дараа нь Тэрээр Библи дотор байрлаж, тэндээс уламжлан гарч, тэнд тогтоогдсон дүрмүүдийг хэрэглэн эхний тэнгэрэлчийн мэдээг гаргах элчийг босгосон. 1831 онд Миллерийн мэдээ нь Христийн түүхэнд Баптист Иоханы мэдээ албажсанчлан, мөн шинэчлэлийн хөдөлгөөн бүрд мэдээ албажиж ирсэнтэй адил албажсан. Шүүлт эхэлснийг тунхагласан эхний тэнгэрэлчийн мэдээ болох Миллерийн мэдээ нь хоёр зуун хорин жилийн эш үзүүлэгийн цаг хугацааны үеийг хэрэглэх явдлаар шууд батлагддаг. Энэ нь Библийн эш үзүүлэг дэх зургаа дахь хаант улсын—Америкийн Нэгдсэн Улсын—эхлэл дэх анхааруулгын мэдээ байсан.

1996 онд Future for America-гийн үйлчлэл эхэлж, 1989 онд лац нь тайлагдсан гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээ—папын эрх мэдлийн үхлийн шарх эдгэрч буйг болон удахгүй Ням гаргийн хууль ирэхийг тодорхойлсон тэрхүү мэдээ—The Time of the End нэртэй сэтгүүлд



нийтлэгдэв. Адвентизмын төгсгөлийн үеийн мэдээ нь, эхэн үеийн мэдээ албан ёсоор томъёологдож байсанчлан, мөн адил албан ёсоор томъёологдсон байв. Эхэндээ тэрхүү мэдээ нь цаг хугацаанд тулгуурлан тогтоогдож, Бурханы Үгэнд агуулагдсан үнэнүүдийн цаашдын хөгжилтийг илэрхийлж байв. 1776 онд Америкийн Нэгдсэн Улс байгуулагдсанаас хойш хоёр зуун хорин жилийн дараа буюу 1996 онд, Адвентизмын төгсгөлийн үеийн мэдээ албан ёсоор томъёологдож, гурван тэнгэрэлчийн мэдээнүүдийн цаашдын хөгжилтийг илэрхийлсэн юм.

Библийн эш үзүүлэгийн зургаа дахь хаант улсын түүхэн дэх Бүгд Найрамдах эвэр болон Протестант эврийн зэрэгцээ түүхийг авч үзэхдээ, Протестант эвэр гэж хэн болохыг, мөн хэн биш болохыг ойлгох нь зүйтэй.

Үнэний үгийг зөвөөр тайлбарладаг, ичгүүр хүлээх хэрэггүй ажилчин болон өөрийгөө Бурханд сайшаагдсан нэгэн хэмээн харуулахын тулд хичээнгүй бай. Харин бузар, хоосон цэцэрхлээс зайлсхий; учир нь тэдгээр нь улам их сүсэггүйдэлд хүргэнэ. 2 Тимот 2:15, 16.